

E-ISSN: 2602-3067

Türkiye İlahiyat Araştırmaları Dergisi

Türkiye Journal of Theological Studies

Cilt-Volume : 10 Sayı- Issue : 1

Ocak-Şubat-Mart / January- February- March

Türkiye İlahiyat Araştırmaları Dergisi

Türkiye Journal of Theological Studies

Tiad: Cilt/Volume: 10 Sayı/ Issue: 1

Ocak-Şubat-Mart /January-February-March 2026

ISSN: 2602-3067

Yayıncı / Publisher

Yasemin ÖZCAN publisher@turkiyeilahiyat.com

Türkiye İlahiyat Araştırmaları Dergisi & Türkiye Journal of Theological Studies

Publisher Web Page: www.turkiyeilahiyat.com

Journal Web Page: www.dergipark.org.tr/tiad

Address: Yeşilpınar Mah. Rüzgârlı Sok. No:8/10 Eyüp Sultan / İstanbul – TURKIYE

Yazı İşleri Müdürü/Managing Editor

Prof. Dr. Mustafa YİĞİTOĞLU itobiad@itobiad.com

mustafayigitoglu@ibu.edu.tr

 0000-0001-6308-1475

Bolu Abant İzzet Baysal University, Faculty of Theology, Bolu-TURKIYE

Baş Editör/ Editor in Chief [Vol-Iss.10/1]

Assist. Prof. Dr. Mahmut Sami KANBAŞ-

sami.kanbas@marmara.edu.tr

 0000-0001-6970-3669

Marmara University, Faculty of Theology, İstanbul- TURKIYE

Editör Yardımcısı/Editorial Assistant

Prof. Dr. Şükrü MADEN-sukrumaden@karabuk.edu.tr

 0000-0002-7165-6299

Karabuk University, Faculty of Theology, Karabuk- TURKIYE

Editör Yardımcısı/Editorial Assistant

Assoc. Prof. Dr. Ali YILDIRIM – oklubali@hotmail.com

 0000-0003-1687-993X

Tokat Gaziosmanpaşa University, Faculty of Theology, Tokat-TURKEY

Veri Girişi/Data Entry

Prof. Dr. Mustafa YİĞİTOĞLU

mustafayigitoglu@ibu.edu.tr

 0000-0001-6308-1475

Bolu Abant İzzet Baysal University, Faculty of Theology, Bolu-TURKIYE

E-Yayın/Electronic Publication

28.03.2025

<https://dergipark.org.tr/en/pub/tiad>

www.turkiyeilahiyat.com

Yönetim Yer /Executive Office

Address: Yeşilpınar Mah. Rüzgârlı Sok. No:8/10 Eyüp Sultan / İstanbul – TURKIYE

Dizinlenme Bilgileri / Abstracting And Indexing Services

[Tiad] Tubitak-Ulakbim **TR Dizin**, EBSCO, **ErihPlus**, Index Islamicus,. **For detailed information, please click here:** <https://dergipark.org.tr/en/pub/tiad/indexes>

Alan Editörleri/Section Editors

Temel İslam Bilimleri Editörleri / Basic Islamic Sciences Editors

Prof. Dr. Şükrü MADEN-sukrumaden@karabuk.edu.tr

 0000-0002-7165-6299

Karabuk University, Faculty of Theology, Karabuk- TURKIYE

Assist.Prof. Dr. Merve YİĞİTOĞLU-merve.yigitoglu@ibu.edu.tr

 0009-0006-7833-7131

Bolu Abant İzzet Baysal University, Faculty of Theology, Bolu-TURKIYE

Dr. Khoirul UMAM- khoirulumam@unida.gontor.ac.id

University Darussalam Gontor (unida),

 0000-0002-5530-8884

Indonesia

Assist. Prof. Dr. Muhammed SIDDIK-

muhammedsiddik@karabuk.edu.tr

 0000-0001-6773-3303

Karabuk University, Faculty of Theology Karabuk- TURKIYE

Assist. Prof. Dr. Mohamed Amine HOCINI-

mhocini@qu.edu.qa

 0000-0002-7822-7622

Qatar University, College of Sharia and Islamic Studies- QATAR

Dr. Öğretim Görevlisi Şeyda ATMACA-

merve_seydanur@hotmail.com

 0000-0001-9152-8967

Çukurova University, Faculty of Theology Adana- TURKIYE

Prof. Dr. Recep ÖNAL- recep.onal@giresun.edu.tr

 0000-0002-2571-9949

Giresun University, Islamic Sciences Faculty Giresun- TURKIYE

Assist. Prof. Dr. Muhammet Ali CAN

muhammetalican@gmail.com

 0000-0001-8781-0812

Çanakkale Onsekiz Mart University, Theology Faculty, Çanakkale- TURKIYE

Felsefe ve Dini Araştırmalar Editörleri / Philosophy and Religious Studies Editors

Prof. Dr. Erhan TECİM – erhantecim@gmail.com

 0000-0001-6578-5150

Selcuk University, Sociology, Konya- TURKIYE

Assoc. Prof. Dr. Ali YILDIRIM – oklubali@hotmail.com

 0000-0003-1687-993X

Tokat Gaziosmanpasa University, Faculty of Theology, Tokat-TURKEY

Prof. Dr. Mustafa YİĞİTOĞLU mustafayigitoglu@ibu.edu.tr

 0000-0001-6308-1475

Bolu Abant İzzet Baysal University, Faculty of Theology, Bolu-TURKIYE

Assoc. Prof. Dr. Mehmet HABERLİ

mehmet.haberli@bilecik.edu.tr

 0000-0001-9942-6527

Bilecik Şeyh Edebali University, Faculty of Theology, Bilecik-TURKIYE

Assoc. Prof. Dr. Fatma BALCI ARVAS

fatma.arvas@balikesir.edu.tr

 0000-0001-8781-0812

Balikesir University, Faculty of Theology, Balikesir-TURKIYE

Assist.Prof. Dr. İlhan TETİK- ilhant78@gmail.com

 0000-0002-2574-6533

Aydin Adnan Menderen University, Faculty of Theology, Aydin-TURKIYE

İslam Tarihi ve Sanatları Editörleri / Islamic History and Arts Editors

Assist. Prof. Dr. Mahmut Sami KANBAŞ-

sami.kanbas@marmara.edu.tr

 0000-0001-6970-3669

Marmara University, Faculty of Theology, İstanbul- TURKIYE

Assist. Prof. Dr. Huzeyfe ALKAN- huzeyfe.alkan@deu.edu.tr

 0000-0002-8278-937X

Dokuz Eylül University, Faculty of Theology, İzmir- TURKIYE

İngilizce Dil Editörü / English Language Editor

Prof. Dr. Saim KAYADİBİ- saim.kayabidi@marmara.edu.tr

 0000-0002-4753-4216

Marmara University. Institute of Islamic Economics And Finance Faculty of Business Administration, Istanbul-TURKIYE

Assoc. Prof. Dr. Fatma DEMİRAY AKBULUT-

demiray_f@ibu.edu.tr

 0000-0003-0689-8483

Bolu Abant İzzet Baysal University, School of Foreign Languages, Bolu- TURKIYE

Dr. Samet YÜCE- sametyuce01@hotmail.com

 0000-0002-9975-4739

Independent Researcher, Sakarya-TURKIYE

Arapça Dil Editörü / Arabic Language Editor

Assist. Prof. Dr. Muhammed SIDDIK-

muhammedsiddik@karabuk.edu.tr

 0000-0001-6773-3303

Karabuk University, Faculty of Islamic Sciences, Karabuk-TURKIYE

Fransızca Dil Editörü / French Language Editor

Assist. Prof. Dr. Zeynep BÜYÜKSARAÇ-

zeynepbuyuksarac@ibu.edu.tr

 0000-0001-7683-0965

Bolu Abant İzzet Baysal University, School of Foreign Languages, Bolu- TURKIYE

Ruşça Dil Editörü / Russian Language Editor

Dr. Gulzira ZHAXYGULOVA- gulzirazhaxy@gmail.com

 0000-0002-3797-6803

Kazakhstan

Almanca Dil Editörü / German Language Editor

Assist. Prof. Dr. Muhammet Ali CAN

muhammetalican@gmail.com

 0000-0001-8781-0812

Çanakkale Onsekiz Mart University, Theology Faculty, Çanakkale- TURKIYE

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Saim KAYADİBİ- saim.kayabidi@marmara.edu.tr

 0000-0002-4753-4216

Marmara University. Institute of Islamic Economics And Finance Faculty of Business Administration, Istanbul-TURKIYE

Assoc. Prof. Dr. Şükrü MADEN –

sukrumaden@karabuk.edu.tr

 0000-0002-7165-6299

Karabuk University, Faculty of Theology, Karabuk- TURKIYE

Prof. Dr. Norma Md SAAD -norma@iiu.edu.my

International Islamic University Malaysia, Kulliyah of Economics and Management Sciences

 0000-0002-2455-904X

Islamic Economy

Kuala Lumpur / MALASIA

Dr. Nagmi AİMER-najmimuftah@gmail.com

 0000-0003-1739-2509

Higher Institute of Marine Sciences Techniques, Sabratha LIBYA

Assist. Prof. Dr. Merve YİĞİTOĞLU-

merve.yigitoglu@ibu.edu.tr

 0009-0006-7833-7131

Presidency of Religious Affairs- Bolu- TURKIYE

Assoc. Prof. Dr. Ali YILDIRIM – oklubali@hotmail.com

 0000-0003-1687-993X

Tokat Gaziosmanpasa University, Faculty of Theology, Tokat-TURKIYE

Prof. Dr. Erhan TECİM – erhantecim@gmail.com

 0000-0001-6578-5150

Selcuk University, Sociology Konya-TURKIYE

Assoc. Prof. Dr. Uktambek SULTONOV– usultonov@mail.ru

 0000-0002-7746-7990

Al-Beruni Institute of Oriental Studies, Academy of Sciences Of Uzbekistan- UZBEKISTAN

Dr. Mohamed Amine Hocini- mhocini@qu.edu.qa

 0000-0002-7822-7622

Qatar University- QATAR

Prof. Dr. Bellil ABDELKARİM- bellil-abdelkarim@univ-eltarf.dz

 0000-0002-9864-1812

Chadli Bendjedid-El-Tarf University -ALGERIA

Hakem Kurulu / Referee Board

Türkiye İlahiyat Araştırmaları Dergisi [Tiad], en az iki hakemin görev aldığı çift taraflı kör hakemlik sistemi kullanmaktadır. Hakem isimleri gizli tutulmakta ve yayımlanmamaktadır. / **Bu konuda genel bilgi için** <https://dergipark.org.tr/en/pub/tiad> **Turkey Journal of Theological Studies [Tiad]** uses double-blind review fulfilled by at least two reviewers. Referee names are kept strictly confidential. **For detailed information, please click here:** <https://dergipark.org.tr/en/pub/tiad>

Telif Hakları/Copyrights

Dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakları yazarlara aittir ve çalışmaları Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International ([CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)) kapsamında lisanslanmıştır.

Authors own the copyright to their work published in the journal and their work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International ([CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/))

İçindekiler/Contents

I-X | Jenerik /Generic

Araştırma Makaleleri / Research Articles

1-17 | Hüseyin Gökalp

From Seljuk Caravanserais to Ottoman Hans: The Transformation of Merchant Accommodations in Anatolia

Selçuklu Kervansaraylarından Osmanlı Hanlarına: Anadolu'da Tüccar Konaklama Yapılarının Dönüşümü

18-36 | Najmeddin Isa

The Prophetic Sunnah's Vision for Supporting Family Cohesion in Light of Contemporary and Future Challenges

Nebevi Sünnetin Günümüzde ve Gelecekte Aile Birliği Destekleyen Vizyonu

37-61 | Osman Ülker

The Transformation of Family Structure in the Postmodern Era: A Macro Data-Based Analysis

Postmodern Dönemde Aile Yapısının Dönüşümü: Makro Verilere Dayalı Bir Analiz

62-84 | Taha Alperen Haçkalı

Klasik Dönem Hanefî Fıkıh Usûlünde Hz. Peygamber'in Fiilleri ve Sünnetin Taksîmi

The Actions of the Prophet and the Classification of Sunnah in the Classical Period of Hanafi Usul al-Fiqh

85-108 | Yasin Cenân & Mustafa Altuntaş & Şuayip Karataş

Şâz Kıraatlerin Tefsir, Fıkıh ve Arap Diline Katkısı: Medârikü't-Tenzîl Örneği

The Contribution of Shâdh Qirâ'ât to Tafsir, Fiqh, and the Arabic Language: The Case of Madârik al-Tanzîl

109-125 | Selim Tekin

Arap Dilinde Nahiv İletleri- İbnü'l-Haşşâb Örneği-

Ilal of Grammatical Rules in Arabic Language- Ibn al-Khashshâb Example-

- 126-152 | Şafak Çatal
Kur'an'da Mahv ve İsbât Kavramlarının Artzamanlı Semantik Analizi: Dilsel Köken ve Tasavvuf Literatürü Bağlamında
A Diachronic Semantic Analysis of the Concepts of Māḥw and Isbāt in the Qur'an: In the Context of Their Linguistic Origins and the Sufi Literature
- 153-168 | Mahmut Yazıcı & Yahya Zekeriya Ali Maabdeh
Muhammed et-Trābzoni'nin (öl. 1200/1786) "Rüseyyiletün fi şavmi 'Āshūrā"sının Hadis İlmî Açısından Değerlendirilmesi
A Critical Edition and Evaluation of Muḥammad al-Trābzoni's (d.1200/1786) Rusaylah fi Şawm 'Āshūrā from the Perspective of Hadith Studies
- 169-190 | Muhammed Şükrü Düzcan & Mehmet Efe
İbn Ebî Cum'a el-Hebtî'nin Vakıf ve İbtidâ Tercihlerinin Kaynağı Olarak İmam Nâfi'
İmām Nâfi' as the Source of Ibn Abi Jum'a al-Habtî's Choices Regarding Waqf and Ibtidâ
- 191-213 | Sahal Deniz Varlık
İlim Kitapları Özelinde Buhârî'nin Es-Sahih'ile Tirmizî'nin Es-Sünen'inin Mukayasesi
The Comparison of al-Bukhari's al-Sahih and al-Tirmidhi's al-Sunan in the Context of their Kitab al-'İlm
- 214-241 | Gönül Çakan & Ümmühan Ark
Din İşleri Yüksek Kurulu'nun Kadınların Özel Halleri ile İlgili Verdiği Fetvaların Fıkıh ve Değişim Olgusu Bağlamında Değerlendirilmesi (1995-2024 Yılları)
An Assessment of the Religious Affairs High Council's Fatwas Regarding Women's Special Conditions in the Context of Islamic Jurisprudence and the Concept of Change (1995-2024)
- 242-263 | Mustafa Karabacak
Râvi Sıfatlarından Mürûetin Kavramlaşma Süreci ve Güncelliği Sorunu
The Conceptualization Process of the Muru'a one of the Characteristics Sought in the Narrator and the Problem of its Currentness
- 264-279 | Seyfullah Efe
Birgivi'nin Tefsirinde Dilbilimsel Tefsir Uygulamaları (Bakara Sûresi 1-5. Âyetler Arası)
Applications of Linguistic Exegesis in Birgivi's Commentary (Case of Chapter al-Baqara 1-5 Verses)

- 280-299 | Şule Ağaç
El-Avâmil Adlı Eserde Fillerin Mantık İlmi Açısından Değerlendirilmesi
Evaluating Verbs Through the Lens of Logic in Imam Birgivi's Al-Avâmil
- 300-325 | Fatih Avcı
Mâlikî Mezhebinde Soy, Şeref ve Toplumsal İtibarın Hükümlere Etkisi
The Influence of Lineage, Honor and Virtue on Legal Rulings in Islamic Law
- 326-342 | Serkan Göktaş
Tâbiîn Müfessirlerinden Dahhâk b. Müzâhim'in İbâdât Özelinde Ahkâm Âyetlerine Yaklaşımı
Approach of Dahhâk b. Müzâhim one of the Tabi'in Exegetes of the Legal Verses in the Context of Worsihp
- 343-364 | Mustafa Uygur
Tasavvufî İletişimde Duyuların Rolü: Zâhirden Bâtına Uzanan Bir Algı Model
The Role of the Senses in Sûfî Communication: A Perceptual Model Extending from the Outer to the Inner Realm
- 365-381 | Muhammed Faruk Çakır & Nisanur Gündoğdu & Hatice Kübra Sağlayan
Ölümün Gölgesinde Sevgilinin Yâdı: Antere'nin Bir Dizesinin Çağlar Aşan Yankıları
The Beloved Remembered in the Shadow of Death: Timeless Echoes of a Verse by 'Antara
- 382-411 | Tuba Öztürk & Dila Can
Hadis Metinleri Üzerine Söylem Analizi Çalışması: Ebû Zerr Hadisi Örneği
Critical Discourse Analysis of Hadith Texts: An Examination of the Abu Dharr Hadith
- 412-1747 | Ayşe Parlakkılıç Mucan
Türk İslam Yazmalarında Edebî Bir Biçim Olarak İstinsah Manzumeleri
A Portrait of a Governor Beyond His Military Identity: Harthama b. A'yan through Urban Services and the Concept of the Social State
- 412-445 | Ayşe Parlakkılıç Mucan
Türk İslam Yazmalarında Edebî Bir Biçim Olarak İstinsah Manzumeleri
Istinsah Poems as a Literary Form in Turkish Islamic Manuscripts

446-463	Gülhan Maden Erken Dönem Tefsir-Te'vîl Kavramsallaşmasının Terminolojik Dönüşümü: Tefsirde Rivâyet-Dirâyet Ayrımının Kökenlerine Dair Bir İnceleme The Differentiation Between Exegesis and Interpretation as the Basis for the Distinction Between Narration and Reasoning in Exegesis
464-486	Mesut Çakır Hz. Peygamber'in Uyku Düzeni: Hadis Rivayetleri ile Modern Tıbbî Verilerin Karşılaştırmalı Bir Analizi The Prophet's Sleep Pattern: A Comparative Analysis of Hadith Narrations and Modern Medical Data
487-509	Kâmil Baran Taberî'nin Haberî Sıfatların Te'vîl Yöntemlerine Dair Değerlendirmeleri Al-Tabarî's Evaluations of the Methods of Ta'vîl Concerning the Şifât Khabariyya
510-532	Murat Mirzaoğlu Rivayetlerde Nesep Davalarının Çözümüne Kavuşturulması Resolving Lineage Disputes in Islamic Narrations
533-533	Abdurrahman Yılmaz Klasik Hadis Usûlünde Zayıf Hadisin Tanımı The Definition of Weak Hadith in Classical Hadith Methodology
534-574	Ali Karakoyunluoğlu Cüneyd-i Bağdâdî'den Gazzâlî'ye Sûfî Tevhid Tasnifleri: Nazarî Çerçevenin Teşekkülü ve Sistematik Gelişimi Sûfî Classifications of Tawhîd from Junayd Baghdâdî to al-Ghazâlî: Formation of the Theoretical Framework and Systematic Development
575-598	H.İsmail Doğan & Abdullah Demir Peygamberlerin İsmeti Çerçevesinde Zelle ve İtâb Meselesi: Mâtürîdî ve Sâbûnî'nin Kelâmî Yaklaşımları Üzerine Mukayeseli Bir Değerlendirme A Comparative Evaluation of the Issue of Zamlâ and Itâb within the Framework of the Prophets' Infallibility: The Kalâm Approaches of Mâtürîdî and Şâbûnî

- 599-618 | Muhammed Nur Kaplan
Dil, Varlık ve Ahlak Anlayışıyla İlişkisi Bakımından Muhâsibî'nin Akıl Tanımı
Al-Muhasibi's Definition of Reason in Terms of its Relation to his Understanding of Language, Being, and Morality
- 619-639 | Metin Yıldız
İbâzî el-Kindî en-Nizvânî'nin el-Esmâ ve'l-Ahkâm Anlayışı
İbâzî al-Kindî al-Nizvânî's Understanding of al-Asmâ' wa al-Ahkâm